

af tilfældige Omstændigheder til enkelte Lidselige eller falde meget betydeligt. Da Udvalget paa den ene Side ikke anseer det ønskeligt, at Communerne uden afgjort Nødvendighed skulle henvende sig til Ministeriet med Ansøgninger angaaende en saadan Udfattelse, og det paa den anden Side maa indrømme, at Børneantallet i en Skole paa kort Tid kan stige eller falde ikke lidet, saa foreslæaer det at ordne Sagen derhen, at der bestemmes et Gjennemsnitstal for Børnene i en Skole i Løbet af et Aar som det højeste, der maa findes, og dette Tal har man troet at kunne fastsætte til 100. Den Frygt, man mulig kunde være for saaledes eensgang for alle at fastsætte en bestemt Grændse som den, hvorudover ingen Fritagelse for Tilbygning eller en ny Skoles Oprettelse kunde erholdes, vil aldeles forsvinde, naar vedkommende Skolekommission eller Sogneforstanderskab har det i sin Magt, om det maatte foretrække denne Udvei, at antage en Person, der er istand til at bibringe de yngste skolepligtige Børn den første Undervisning i Læsning, Skrivning og Regning, og til ham at henvisse Børnene indtil det 9de Aar. Der vil næsten i alle Communer kunne findes en eller anden dertil særdeles vel skikket Mand- eller Qvindesperson, og efter at det ved Lov af 2den Mai s. A. er lagt i samtlige Forældres og Børgers Hænder at lade deres Børn under vise, ved hvem de dertil selv ville antage, hvoraf ligefrem følger, at Forældre og Børgere maae kunne i Forening antage og lønne en Person, som de finde skikket til denne Gjerning, for at deres Børn samlede kunne nyde Undervisning af ham, kan der formeentlig ikke være nogen Betænknelighed ved, at den samme Ret, der er givet Forældre og Børgere, ogsaa gives Skolekommissionerne og Sogneforstanderskaberne paa Communerne Begne. For imidlertid at fjerne enhver mulig Betænknelighed herved har Udvalget foreslæaet, at dertil skal paa ethvert enkelt Sted have Ministeriets Samtykke.

Udvalget er enigt om at fraraade Oprettelsen af de nye Autoriteter, § 6 omhandler under Navn af Amtsskoledirectioner. Man maa i det Hele ønske, at Administrationen ikke bliver overbebyrdet med en Mangfoldighed af

Autoriteter, der gjør det hele Maskineri indviklet og besværligt. Dertil kommer, at medens i Skoledirectionerne det geistlige og det verdslige Element ere lige stillede og altsaa kunne med lige Styrke gjøre sig gjældende, vil i de foreslæaede Amtsskoledirectioner det verdslige Element blive en aldeles forsvindende Størrelse, hvilket ikke kan ansees for ønskeligt. Udvalgets Fleerhed har tværtimod endog været meget stemt for at foreslæa Skoledirectionernes Ophævelse, da det synes, at Skoleraadene indenfor den Begrændsning, § 6 opstiller med Hensyn til Statens Bidrag, vel kunde betros Almueskolevæsenets Bestyrelse i det Hele, under Ministeriets Control. Imidlertid har man dog troet ikke allerede nu at burde gaae saa vidt, hvorimod man ikke finder noget Betænkeligt ved strax at udelukke den geistlige Medbestemmelsesret paa Skolens Oekonomi, der saavel efter Sagens Natur, som ifølge Grundlovens Tilfagn i dens § 96 bør lægges i Communerne Haand under Statens Tilfyn. Gaaende ud fra denne Betragtning foreslæaer saaledes Udvalget, at Thinget ikke gaaer ind paa Amtsskoledirectionernes Oprettelse, og at den Indflydelse, der indrømmes Statsgeistligheden paa Anvendelsen af Skolefondens Midler, bliver en blot raadgivende, der udøves gennem Amtets fungerende Provster.

Et Mindretal (Møller, Poug), der er enigt med Fleertallet i at fraraade Oprettelsen af Amtsskoledirectioner, anseer det for rigtigt og hensigtsmæssigt, at Skoleraadet er repræsenteret i den Myndighed, som skal føre det umiddelbare Tilfyn med Skolevæsenet, Skoledirectionen. Man antager, at derved ville Rivninger forebygges, som ellers paa mange Steder ville være uundgaaelige, naar Raadigheden over Skolevæsenets Midler overdrages Skoleraadet alene, medens Skoledirectionerne kun beholde Tilfynet. Man antager det fremdeles for gavnligt, at, da Skoledirectionens ene Medlem, Amtmanden, paa Grund af sine andre Forretninger, hverken kan antages at have megen Tid eller megen Interesse tilovers for Skolevæsenet, det geistlige Medlem ikke bliver eneraadigt i Skolens Anliggender, men har ved Siden af sig en Mand, hvem Skole-